ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΙΟΝΙΔΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ
Κεντρική οδός 8
Τηλέφωνο : 22132 (0331)
καί (τοῦ σπιτιοῦ) 23476
591 00 ΒΕΡΟΙΑ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ...

●

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ἀνάτυπο
ἀπὸ τὰ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ
(«ΣΚΗΤΗ ΒΕΡΟΙΑΣ»)
ΒΕΡΟΙΑ 1994

.657
O
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔ. & Θ.Π.
ΔΗΜ. ΚΕΝΤΡ. Β/Θ Θρ. ΙΙ

GRVER - 01078

ΔΩΡΕΑ

Τιμήματος Χ. Χιονίδη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός εισαγωγής 71159
Ημερομηνία εισαγωγής 4-3-95
Ταξινομικός αριθμός 291.657 ΤΙΣΒ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Ημερομηνία επιστροφής

ρωμαϊκό, σχιαδένιο, τεύχος-φυλλο του περιοδικού της μητροπολεως μας «Ὅσιος Ἀντώνιος, ὁ νέος, ὁ πολιοῦχος Βεροίας». Θεωρήσαμε ἐπιβλημένο, γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ ἀναγνώστη ἢ τῆς ἀναγνώστριας αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως, νὰ ἀναδημοσιεύσουμε, εὐθὺς ἀμέσως, τὸ νεκρολογικὸ σημείωμα τοῦ προέδρου τῆς Ἐφορείας-Δ.Σ. τῆς Βιβλιοθήκης μας, κ. Γιώργου Χ. Χιονίδη, ὄχι γιατὶ ἔχει αὐτὴ τὴ θέση, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι ὁ ἱστορικὸς τῆς Βέροιας καὶ τῆς περιοχῆς της καὶ συνεπῶς καὶ αὐτὸ τὸ κείμενό του χαρακτηρίζει ἡ ἀντικειμενικὴ καὶ σφαιρικὴ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου καὶ τῆς προσωπικότητας τοῦ μητροπολίτη μας, χωρὶς νὰ σημαίνει τοῦτο, ὅτι ὑποτιμᾶται ἡ ἀξία καὶ τῶν νεκρολογιῶν τῶν ἄλλων.

0140020551
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠ. ΠΟΛΙΤ. ΕΘΝ. ΠΑΙΔ. & ΘΡΗΣ.
ΔΗΜ. ΚΕΝΤΡ. ΒΙΒΛ. ΒΕΡΟΙΑΣ

GRVER - 01078

ΔΩΡΕΑ

Τιμήχου Χ. Χιονίδη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός εισαγωγής 71159
Ημερομηνία εισαγωγής 4-3-95
Ταξινομικός αριθμός 291.657 ΤΙΧΔ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ . . .

Ὁ τόμος αὐτός, τῶν Πρακτικῶν τῆς Διημερίδας γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου τοῦ Ἁλιάκμονα - «Σκήτη τῆς Βεροίας», ἀφιερώνεται στὴ μνήμη τοῦ μητροπολίτη μας κυροῦ, μακαριστοῦ Παύλου, ὅπως εἴχαμε προ-αποφασίσει ἤδη, προκειμένου νὰ συμμετάσχει καὶ ἡ Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βέροιας στὸν ἑορτασμὸ τῶν 25 χρόνων (1968-1993) τῆς ἀρχιεροσύνης του, τὴ δὲ σχετικὴ πρόθεσή μας δημοσιοποίησε ὁ πρόεδρος τοῦ Δ.Σ., τῆς Ἐφορείας τῆς Βιβλιοθήκης μας μὲ τὴν προλογική προσφώνησή του στὴ Διημερίδα, ποὺ δημοσιεύεται πιὸ κάτω.

Δυστυχώς, ἐνεφιλοχώρισε, ἐντωμεταξύ, ἡ εἰς τὸν Κύριο ἐκδημία τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ σὲ μᾶς ἀρχιερέα, γεγονὸς τὸ ὁποῖο μᾶς λύπησε βαθύτατα, ὅπως καὶ τὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία (ἂν ὄχι καὶ τὴν παμψηφία) τῶν Χριστιανῶν τῆς περιφέρειάς του, ὅπως καὶ τοὺς πολλοὺς φίλους του καὶ τὰ πνευματικὰ παιδιά του, σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἢ καὶ σὲ χῶρες τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἔτσι, ὁ τόμος αὐτὸς ἀφιερώνεται πλέον ὄχι στὸν ζώντα, ἄξιον ποιμενάρχη μας, ἀλλὰ στὴ μνήμη του, γιὰ νὰ ἀποτελεῖ ἕνα, ἀκόμα, ἐμπόδιο στὴ λησμονιά του...

Γιὰ τὸν θάνατο τοῦ μητροπολίτη Παύλου, ἀκούστηκαν καὶ δημοσιεύτηκαν ἀρκετὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα καταχωρήθηκαν στὸ τελευταῖο, ἀφιερωματικό, ὀχτασέλιδο, τεῦχος-φύλλο τοῦ περιοδικοῦ τῆς μητροπόλεώς μας «Ὅσιος Ἀντώνιος, ὁ νέος, ὁ πολιοῦχος Βεροίας». Θεωρήσαμε ἐπιβλημένο, γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ ἀναγνώστη ἢ τῆς ἀναγνώστριας αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως, νὰ ἀναδημοσιεύσουμε, εὐθὺς ἀμέσως, τὸ νεκρολογικὸ σημείωμα τοῦ προέδρου τῆς Ἐφορείας-Δ.Σ. τῆς Βιβλιοθήκης μας, κ. Γιώργου Χ. Χιονίδη, ὄχι γιατὶ ἔχει αὐτὴ τὴ θέση, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι ὁ ἱστορικὸς τῆς Βέροιας καὶ τῆς περιοχῆς της καὶ συνεπῶς καὶ αὐτὸ τὸ κείμενό του χαρακτηρίζει ἡ ἀντικειμενικὴ καὶ σφαιρικὴ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου καὶ τῆς προσωπικότητας τοῦ μητροπολίτη μας, χωρὶς νὰ σημαίνει τοῦτο, ὅτι ὑποτιμᾶται ἡ ἀξία καὶ τῶν νεκρολογιῶν τῶν ἄλλων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Γιὰ λόγους βιβλιογραφικῆς πληρότητας, πρέπει νὰ διευκρινισθεῖ, ὅτι τὸ κείμενο τοῦτο δημοσιεύθηκε ἤδη: 1) στην (ἑβδομαδιαία πλέον) ἐφημερίδα τῆς Θεσσαλονίκης «Ἑλληνικὸς Βορρᾶς», φύλλο τῆς 29.8.1993, 2) στὴν καθημερινὴ ἐφημερίδα τῆς Βέροιας «Ἡμερήσια», φύλλο τῆς 2.9.1993, 3) στὸ προαναφερθὲν περιοδικὸ-ἐφημερίδα τῆς μητροπόλεώς μας «Ὁ Ὅσιος Ἀντώνιος...», τεῦχος-φύλλο 190, τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 1993, σελίδες 6-7, στὸ ὁποῖο — ὅπως σημειώθηκε ἤδη — δημοσιεύονται καὶ οἱ ἄλλες νεκρολογίες, φωτογραφίες καὶ τὰ ἀφορῶντα στὴν κηδεία τοῦ ἱεράρχη, ποὺ κηδεύτηκε πάνδημα στὴ Βέροια τὴν 4η Σεπτεμβρίου (τοῦ 1993) καὶ θάφθηκε αὐθημερόν, στὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, στο χωριὸ Λουτρὸς τοῦ νομοῦ τῆς Ἠμαθίας. Τέλος, τὸ ἴδιο κείμενο δημοσιεύτηκε καὶ στὸ περιοδικὸ «Ποντιακὴ Ἑστία», τὸ ὁποῖο ἐκδίδει τὸ Ἵδρυμα καὶ τὸ σωματεῖο «Παναγία Σουμελᾶ», ὅπου (στὸ τεῦχος 98, τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου-Δεκεμβρίου 1993) καταχωρήθηκαν καὶ φωτογραφίες ἀπὸ τὴν κηδεία του, ὅπως καὶ ἀπὸ τὴν τελευταία λειτουργία του στὸ μοναστήρι τοῦτο, τὴ 15.8.1993, μὲ χρονικὸ τούτης καὶ νεκρολογικὸ σημείωμά του. (Ἡ νεκρολογία τοῦ κ. Χιονίδη γιὰ τὸν μητροπολίτη, δημοσιεύτηκε, συγκεκριμένα, στὶς σελίδες 284-287 τοῦ προαναφερθέντος τεύχους τοῦ περιοδικοῦ).

Τὸ κείμενό της ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Πέθανε στὸ Χιοῦστον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (ὅπου εἶχε μεταβεῖ, προκειμένου νὰ ὑποβληθεῖ σὲ νέα ἰατρικὴ ἐξέταση κ.λ.π. μετὰ τὴν πρὸ ἐτῶν γενομένη ἐκεῖ ἐγχείρηση «ἀνοικτῆς καρδιᾶς», ὁ Μητροπολίτης Βέροιας, Νάουσας καὶ Καμπανίας (ἤδη μακαριστὸς) Παῦλος, σὲ ἡλικία 64 χρονῶν.

1. Ὁ κυρὸς Παῦλος Γιαννικόπουλος γεννήθηκε στὴν κοινότητα Λάλα τῆς Ἠλείας τὸ 1929 καὶ ἦταν γόνος φτωχῆς, ἀλλὰ τίμιας οἰκογένειας. Γιὰ νὰ σπουδάσει, χρειάστηκε λοιπὸν νὰ μετέλθει τὴν ἐργασία καὶ τοῦ ἀχθοφόρου - φορτοεκφορτωτῆ, τοῦ πωλητῆ κουλουριῶν, νὰ κάμει δὲ καὶ ἄλλα ἐπαγγέλματα, ἀφοῦ τὰ συγγενικὰ πρόσωπά του ἦσαν, ἐπίσης, περιορισμένων οἰκονομικῶν δυνατοτήτων.

Μὲ τὴ θέληση καὶ τὸν συνεχῆ ἀγῶνα του κατόρθωσε (ὄντας Διάκονος, ἀπὸ τὸ 1951) νὰ λάβει τὸ πτυχίο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης (τὸ 1953) καὶ τὴν ἑπόμενη χρονιὰ ἔγινε πρεσβύτερος.

Ὕστερα, ὑπηρέτησε (γιὰ 14 χρόνια) ὡς στρατιωτικὸς ἱερέας. Τὸ 1968

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ἐκλέχτηκε μητροπολίτης τῆς Βέροιας - Νάουσας, στὸν δὲ τίτλο τῆς ἀρχαίας αὐτῆς μητροπόλεως προσέθεσε καὶ τὸ «Καμπανίας».

2. Δὲν εἶναι λίγα τὰ 25 χρόνια τῆς ἀρχιεροσύνης του. Κάθε ἄλλο. Ὅμως, σημασία δὲν ἔχει ἡ διάρκεια ἀλλὰ ἡ ποιότητα καὶ ἡ ποσότητα τῆς συνεισφορᾶς, τῆς παρουσίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ οἱουδήποτε ἀνθρώπου, ἰδιαίτερα ὅταν τοῦτος εἶναι ἡγέτης, στὴν εὐρεία ἔννοια τῆς λέξεως.

Καὶ ἀσφαλῶς εἶχε δίκαιο ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας σοφός, ποὺ ἔγραψε πὼς εἶναι συχνὰ δυσκολότερο νὰ διαφυλάξεις, νὰ κρατήσεις κάτι ἀπὸ τὸ νὰ τὸ ἀποκτήσεις...

Εἰδικότερα, ὅταν ἔρχεται ὁ θάνατος καὶ βλέπεις τὸ πέρασμα ἑνὸς συνανθρώπου σου ἀπὸ τὴν (πρόσκαιρη καὶ μάταιη) ζωή, ὅταν ἀποτιμᾶς τὴν τελευταία «ἀπὸ ἀπόσταση» (γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸν σημαντικὸ διανοητὴ Κωνσταντίνο Τσάτσο), τότε ἐκτιμᾶς ἀνεπηρέαστα πρόσωπα, καταστάσεις καὶ πράγματα. Ἀρκεῖ νὰ θέλεις ἢ καὶ νὰ μπορεῖς νὰ ἀποβάλεις (ἀπὸ τὴν ὑποκειμενικὴ κρίση σου) ὅσα θολώνουν τὸ μυαλὸ καὶ τὸ ὑποχρεώνουν νὰ ὑπερτιμᾶ ἢ νὰ ὑποτιμᾶ τὸ ἔργο ἑνὸς ἀνθρώπου, γιὰ τὸν ὁποῖο αἰσθανόταν φιλία ἢ ἔχθρα. Ἄλλωστε, «καὶ οἱ κρίνοντες κρίνονται», ὅπως ἐπανασήμανε ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, ποὺ διακρινόταν γιὰ τὶς ἐπιγραμματικὲς διατυπώσεις του, μέχρι τοῦ σημείου νὰ εἶναι τὸ χαρακτηριστικό του αὐτὸ ἔνδειξη καὶ κάποιου πνευματικοῦ ναρκισσισμοῦ.

3. Μετὰ απ' αὐτὴ τὴν ἐξήγηση, εἶναι καιρὸς πιὰ νὰ προσπαθήσουμε μιὰ πρόχειρη καὶ συνοπτικὴ ἀποτίμηση τῆς δράσεως τοῦ μητροπολίτη Παύλου γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς περιστάσεως, δηλαδὴ προκειμένου νὰ μὴν ὑπάρξει κενὸ στὶς στῆλες αὐτὲς τοῦ «Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ» τῆς Μακεδονίας, ποὺ τόσο ἀγάπησε καὶ ὑπηρέτησε ὁ ἐκλιπών.

Ὁ μακαριστὸς Παῦλος ἦταν ἕνας ἁπλὸς καὶ προσιτὸς ἱεράρχης, χωρὶς ἔπαρση. Διακρινόταν γιὰ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτήρα του καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς ὅλους. Ἦταν ζωντανὸς ἄνθρωπος ἀλλὰ καὶ εὐκολοπλησίαστος. Δὲν εἶχε «ὕφος», ἄσχετα μὲ τὸ ποιὸς ἦταν ἀπέναντί του. Δὲν ἦταν δυνάστης πρὸς τοὺς κοινοὺς Χριστιανοὺς καὶ γιὰ τοὺς ὑφιστάμένους του, οὔτε γλοιώδης πρὸς τοὺς ὑψηλὰ ἱστάμενους. Γι' αὐτὸ καὶ ἔλεγε «τὴ σκάφη, σκάφη καὶ τὰ σύκα, σύκα», ὅπως συνέβηκε π.χ., πρὶν δύο μῆνες στὴ Βεργίνα, ὅταν παραπονέθηκε δημόσια στὸν κ. Πρωθυπουργό, διότι ἄργησε στὴν προσέλευσή του, ὅταν ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῶν στεγάστρων τῶν βασιλικῶν τάφων.

Καὶ ὅμως, ἦταν γλυκύς, διαψεύδοντας ἔτσι τὴν παλιὰ ἱστορία τρόμου τῶν Βεροιωτῶν, στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, ὅταν ἐγκαταστάθηκαν στὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

περιοχή της οἱ ἄγριοι Λαλιῶτες Ἀλβανοί, σύμφωνα μὲ τὰ ἔγγραφα τοῦ Τουρκικοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου της, ποὺ κυκλοφόρησε ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν μὲ ἐπιμέλεια τοῦ ἀξέχαστου Γιάννη Κ. Βασδραβέλλη...

Τὸ ἔργο τοῦ Μητροπολίτη Παύλου ὑπῆρξε πολυσχιδές. Νὰ μερικὲς δραστηριότητές του:

Α. Ἔγιναν ἐπιδιορθώσεις καὶ ἐπεκτάσεις σὲ μοναστήρια τῆς περιφέρειάς του, ὅπως στοῦ Τιμίου Προδρόμου, τόσο τῆς Βέροιας (τοῦ Ἁλιάκμονα), ὅσο καὶ τῆς Νάουσας, στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τῆς Σφήνιτσας, τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, τῶν Ἁγίων Πάντων, τῆς Καλήπετρας κ.ἄ.

Β. Μεγάλη φροντίδα καταβλήθηκε γιὰ τὴν ἐπιδιόρθωση, ἐπέκταση καὶ ἀνοικοδόμηση ἐκκλησιῶν.

Γ. Ἐπανδρώθηκαν τὰ μοναστήρια μὲ μοναχοὺς καὶ οἱ ἐκκλησίες μὲ ἱερεῖς, γιὰ δὲ τὸν σκοπὸν αὐτὸν λειτούργησε καὶ σχολή. Ἔτσι, ἀναδείχθηκε ὁλόκληρη σειρὰ μαθητῶν του.

Δ. Ἐγκαινιάστηκε ἡ σειρὰ ἐκδόσεων βιβλίων, θεολογικοῦ καὶ ἱστορικοῦ περιεχομένου.

Ἡ σχετικὴ προσπάθεια ἄρχισε τὸ 1971, ὁπότε ἐκδόθηκε ἡ ἀκολουθία καὶ τὸ συναξάρι τοῦ πρώτου ἱερωμένου νεομάρτυρα Ἀρσενίου, μητροπολίτη τῆς Βέροιας, τὸν ὁποῖον δολοφόνησαν - κρέμασαν οἱ Τοῦρκοι εἰσβολεῖς στὸ πλατάνι τῆς (παλαιᾶς) μητροπόλεως, διότι προέβαλε ἀντίσταση (τὸν 14ο ἢ τὸν 15ο αἰώνα). Ἔτυχε δὲ τὸ βιβλίο νὰ ἔχει συγγραφέα τὸν γράφοντα αὐτὲς τὶς γραμμὲς καὶ νὰ ἐνταχθεῖ στὸν ἑορτασμὸ τῶν 150 χρόνων ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ παλιγγενεσία τοῦ 1821.

Ἀπὸ τότε ἐκδόθηκαν πολλὰ βιβλία, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τείνει νὰ συμπληρώσει τὴν τρίτη δεκάδα, γεγονὸς σημαντικὸ (ἂν ὄχι καὶ πρωτοφανές), γιὰ μιὰ μικρή, σχετικά, μητρόπολη. Στὴ σειρὰ αὐτὴ ἐπανεκδόθηκαν ἢ ἐκδόθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ οἱ ἀκολουθίες ὅλων τῶν τοπικῶν ἁγίων καὶ τῶν ὁσίων.

Ἀκόμα, πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι κάθε χρόνο ἐκδιδόταν τὸ μικρὸ ἡμερολόγιο τῆς μητροπόλεως, ἐνῶ συνεχίζεται ἀνελλιπῶς ἡ ἔκδοση τῆς ἐφημερίδας «Ὁ Ὅσιος Ἀντώνιος».

Ε. Τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τοῦ μητροπολίτη Παύλου εὐνόησε ἑκατοντάδες φτωχῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ὁποίους συμπεριφερόταν σὰν καλὸς καὶ πολυεύσπλαχνος Μυριήλ...

ΣΤ. Τέλος, δὲν πρέπει νὰ μὴν ἐπισημανθεῖ καὶ ἡ συμμετοχή του σ'

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ὁποιαδήποτε κοινωνικὰ ὠφέλιμη ἐκδήλωση ἀλλὰ καὶ πνευματική. Καὶ διερωτῶμαι καὶ τώρα: Ποιὸς εἶναι πιὸ χρήσιμος; Ἐκεῖνος ποὺ γράφει ὁ ἴδιος καὶ ἐκδίδει τὰ ἔργα του (σημαντικὰ ἢ καὶ μή), ἤ, ἀντίθετα, ὅποιος εἶναι ἕτοιμος νὰ ἔλθει ἀρωγός, προκειμένου νὰ ἐκδώσουν ἄλλοι τὰ πνευματικὰ ἔργα τους; Πιστεύω ὅτι, μᾶλλον, πιὸ σημαντικὸς εἶναι ὁ δεύτερος...

Θὰ κλείσω τὸ σημείωμά μου μὲ ἕνα παράδειγμα, ποὺ ἐπιβεβαιώνει τὰ πιὸ πάνω:

Στὰ τέλη Μαρτίου αὐτῆς τῆς χρονιᾶς ἡ Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βέροιας ἀποφάσισε νὰ διοργανώσει εἰδικὴ Διημερίδα γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου - «Σκήτη τῆς Βέροιας», μὲ ὁμιλητὲς καθηγητὲς τῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μακεδονικῆς πρωτεύουσας. Ὑπῆρχε, ὅμως, οἰκονομικὸ πρόβλημα, ὅπως πάντα...

Ἐπισκεφθήκαμε λοιπὸν τὸν μητροπολίτη Παῦλο (ὁ κ. Γιάννης Τροχόπουλος, διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης καὶ ὁ γράφων, ὡς πρόεδρος τῆς Ἐφορείας - τοῦ Δ.Σ. τούτης) καὶ ὁ καλὸς ἀρχιερέας ἔλυσε τὸ πρόβλημα, σκέπασε μὲ τὴν πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ συμμετοχή του καὶ προστάτεψε τὴν ὅλη ἐκδήλωση».

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ Δ. Κ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ
Δικηγόρος

Ἡ Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βέροιας, δηλαδὴ τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας — τοῦ Δ. Σ. της, ὁ Διευθυντὴς της κ. Γιάννης Ἰσ. Τροχόπουλος καὶ ὅλοι οἱ λοιποί, δραστήριοι καὶ κοπιάσαντες, ὑπάλληλοί της, τοὺς ὁποίους ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ἐκπροσωπῶ αὐτὴ τὴ στιγμή, σᾶς καλωσορίζουν, ὅλους καὶ ὅλες, φίλους ὁμιλητὲς καὶ ἀκροατὲς-ἀκροάτριες, ἐπίσημους καὶ μή. Τοῦτο τὸ κάμνομε μὲ χαρὰ καὶ μὲ συγκίνηση, γιατὶ ἔχομε συνείδηση τῆς σπουδαιότητας καὶ τῆς σημασίας τοῦ γεγονότος, ὅτι, ἐπὶ τέλους, γίνεται σήμερα ἡ ἔναρξη τῆς πρώτης ἐπιστημονικῆς Διημερίδας γιὰ τὸ Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὸν Ἁλιάκμονα, ἑφτὰ αἰῶνες, περίπου, μετὰ τὴν ἀνίδρυσή του κοντὰ στὰ ἄλλα μοναστήρια, ποὺ προϋπῆρχαν, ὅπως τοῦ ἁγίου Λαζάρου, γιὰ τὸ ὁποῖο ἡ παράδοση ἰσχυρίζεται, πὼς ἱδρύθηκε τὸν 9ο αἰώνα.

Ἡ ἀνάληψη τῆς σχετικῆς εὐθύνης μας (μὲ τὴν ἄμεση καὶ πολύπλευρη, πνευματικὴ καὶ οἰκονομική, βοήθεια τῆς Μητροπόλεως τῆς Βέροιας-Νάουσας) ὀφείλεται στὴν ἐπιθυμία μας νὰ ἐκπληρώσουμε, ὡς ἕνα πνευματικὸ κέντρο τῆς πόλεως, μέρος τοῦ χρέους μας πρὸς τὴν καθαγιασμένη «Σκήτη τῆς Βεροίας». Δὲν ὑποτιμᾶμε, βέβαια, τὶς μεγάλες δυσκολίες τοῦ τολμήματος-ἐγχειρήματος, οὔτε τοὺς ὁρατοὺς κινδύνους, ἐξαιτίας τῶν πολλῶν καὶ σημαντικῶν ἐλλείψεών μας, ἀντικειμενικῶν καὶ ὑποκειμενικῶν. Πρυτάνευσε, ὅμως, ἡ συναίσθηση τῆς ὑποχρεώσεως, ἂν καὶ γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχει πάντα ὁ καταλληλότερος καὶ ὁ καλύτερος γιὰ νὰ πραγματώσει κάποιον σκοπό, πνευματικῆς ἢ μὴ κατευθύνσεως, ἀλλὰ τὰ χρόνια περνοῦν καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ ὑλοποιηθεῖ μία τέτοια προσπάθεια ἔγινε πιὰ κραυγαλέα. Δὲν μᾶς διαφεύγει, ἄλλωστε, ἡ βασιμότητα τῆς διαπιστώσεως — ποὺ διατύπωσα ἐδῶ καὶ χρόνια — ὅτι ὁ Πολιτισμὸς εἶναι ἡ τελικὴ συνισταμένη τῶν πράξεων (ἔστω καὶ ἀτελῶν) τῶν πολλῶν ἢ τῶν ὅσο δυνατὸ περισσοτέρων στὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

πορεία αἰώνων καὶ ὄχι τῶν ἀγνῶν, ἁπλῶν προθέσεων, οἱ ὁποῖες παρέμειναν ἀπραγματοποίητες καὶ ἀνενεργεῖς. Συνεπῶς, παρακαλοῦμε νὰ μὴ ἐκληφθεῖ ἡ προσπάθειά μας αὐτὴ ὡς προϊὸν ἀλαζονείας ἢ ἄγνοιας, ἀλλὰ ὡς ἐκπλήρωση καθήκοντος. Χρειαζόμαστε, λοιπόν, τὴν ἐπιείκειά σας, τὴν ὁποία σᾶς ζητοῦμε προκαταβολικά, διότι γνωρίζομε ὅτι θὰ τὴν ἔχουμε ἀνάγκη συνεχῶς, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Διημερίδας, ὅπως καὶ ὕστερα...

Τὸ Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Ἰωάννου Προδρόμου εἶναι ὁ κορμός, ὁ ὁποῖος ἔμεινε ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν μοναστηριῶν, τὰ ὁποῖα ὑπῆρχαν στὴν περιοχὴ ἐκείνη, στὰ Βυζαντινὰ καὶ στὰ Μεταβυζαντινὰ χρόνια. Δυστυχῶς, δὲν ἔχουν διασωθεῖ (ἢ, ἀλλιώτικα, λανθάνουν, εἴτε δὲν ἔχουν δημοσιευθεῖ) οἱ παλιότεροι κώδικες καὶ τὰ λυτὰ ἔγγραφα, σχετικὰ μὲ τὰ ἱερὰ τοῦτα καθιδρύματα τῆς Χριστιανικῆς Ὀρθοδοξίας, ἢ, ἔστω, γιὰ τὴ Μονὴ Προδρόμου εἰδικά. Ἂν δὲν ὑπῆρχε αὐτὸ «τὸ ἔλλειμμα», θὰ εἴχαμε ἐπιβεβαίωση γιὰ τὴν ὑπόθεσή μας, ὅτι ἦταν τόσο σπουδαῖο μοναστικὸ κέντρο, ὥστε νὰ δικαιολογεῖται ἡ ἐπονομασία του «Μικρὸν Ἅγιον Ὄρος», ὅπως νομίζω ὅτι δικαιοῦμαι νὰ τὸ ἀποκαλέσω καὶ πάλι. Θυμίζω μερικοὺς ἁγίους καὶ ὁσίους, ποὺ ἔζησαν καὶ διέλαμψαν στὴ «Σκήτη τῆς Βεροίας»: Ὁ ὅσιος Ἀντώνιος, ὁ νέος, ὁ Βεροιεύς-Βεροιώτης, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὁ ὅσιος Ἀθανάσιος τῶν Μετεώρων, ὁ ὅσιος Διονύσιος, ὁ νέος, τοῦ Ὀλύμπου, ὁ ὅσιος Θεοφάνης, ὁ νέος, ὁ καὶ πολιοῦχος τῆς Νάουσας, καὶ ὁ ὅσιος Νικάνωρ, γιὰ νὰ μνημονεύσω, μονάχα, μερικοὺς ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους καὶ τοὺς κοινὰ γνωστότερους.

Θὰ ἔχετε τὴν εὐτυχία νὰ ἀκούσετε καὶ ἐσεῖς τὶς σχετικὲς καί, ἀσφαλῶς, ἐνδιαφέρουσες ἀνακοινώσεις τῶν ἀξιότιμων κυρίων πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν καὶ ἐρευνητῶν, τῆς παλιᾶς πιὰ καὶ καταξιωμένης Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, γιὰ τούτους καὶ γιὰ τὰ μοναστήρια τῆς περιοχῆς. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω, λοιπόν, περισσότερο γιὰ τὸ θέμα αὐτό, ἀφοῦ, μάλιστα, ἔτυχε νὰ εἶμαι ὁ πρῶτος, ὁ ὁποῖος δημοσίευσε ἤδη (ἐδῶ καὶ 35 χρόνια, μέχρι καὶ πρόσφατα) ἀρκετὲς ἱστορικὲς μελέτες, αὐτοτελῶς ἢ σὲ ἐπιστημονικὰ περιοδικά, ὅπως εἶναι τὰ «Μακεδονικὰ» καὶ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» κ.ἄ., ἀρχίζοντας μὲ ἕνα ταξιδιωτικὸ (μὲ λάθη καὶ κενά), ποὺ δημοσιεύτηκε (ἀνώνυμα) στὰ φύλλα 175 καὶ 176, τῆς 27.7.1959 καὶ τῆς 3.8.1959, ἀντίστοιχα, τῆς, τότε, ἐκδιδόμενης ἑβδομαδιαίας ἐφημερίδας «Ὁ Φρουρὸς τῆς Ἡμαθίας» (τῶν ἀλησμόνητων φίλων Γιάννη Σπανίδη καὶ Χαράλαμπου Ξανθόπουλου), τῆς ὁποίας ἤμουνα διευθυντὴς συντάξεως, σὲ ἡλικία 25 ἐτῶν, ὡς ἀσκούμενος δικηγόρος, καὶ στὴ συνέχεια ἀρθρογράφος καὶ τακτικὸς συνεργάτης.

Θὰ θυμίσω, μονάχα, δύο σπουδαῖα στοιχεῖα, γιὰ τὰ ὁποῖα κάμνω πρώτη ἀναφορὰ στὴ «Σύντομη Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς Βέροιας», ποὺ ἐκδόθηκε τὸ 1961, στὴ Βέροια, ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τοῦ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

«Φρουροῦ» (τοῦ «Πυρσοῦ»), μὲ ἔξοδα-διαχείριση τῆς ἀδελφότητας νεανίδων Βεροίας «Ὁ Πελεκάν»:

Σύμφωνα μὲ πληροφορία τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ στὴ «Σκήτη τῆς Βεροίας» ὑπῆρχαν 200 μοναχοί, στὰ χρόνια του καὶ συγκεκριμένα τὸ 1578, γεγονὸς σημαντικό, ἂν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἀναφερόμαστε στὴν ἀντιχριστιανικὴ ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, ποὺ ἄρχισε πρὶν δύο αἰῶνες, περίπου.

Σὲ καταγραφὴ τοῦ 1832, σὲ κώδικα τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, διαβάζομε, ὅτι φυλάσσονταν σὲ τοῦτο (ὅπως συμβαίνει καὶ τώρα) ἡ κάρα (κεφαλὴ) τοῦ ἁγίου Κλήμεντα τῆς Ἀχρίδας (δεδομένο σημαντικὸ καὶ συντριπτικὰ ἀναιρετικὸ γιὰ τοὺς ἀνιστόρητους ἰσχυρισμοὺς τῶν Σκοπιανῶν), ὅπως καὶ τμήματα λειψάνων ἄλλων δώδεκα ἁγίων καὶ ὁσίων.

Συνεχίζοντας τὸν χαιρετισμό μου, σημειώνω μὲ χαρά, ὅτι στὴ σημερινὴ συνεδρία τῆς Διημερίδας μας συμμετέχουν καὶ ἄλλοι Βεροιῶτες ἐρευνητές, ὅπως εἶναι ὁ δραστήριος Σιμωνοπετρίτης μοναχὸς κ. Πορφύριος καὶ ὁ φίλος λυκειάρχης κ. Παῦλος Πυρινός, ὁ ὁποῖος, ἄλλωστε, ἔχει γράψει βιβλία καὶ γιὰ τὸ Μοναστήρι. Μάλιστα, τὴν τελευταία στιγμή, κυριολεκτικὰ «ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου», προστέθηκε καὶ ἡ συμπολίτισσα, ἀρχιτέκτων τῆς Βέροιας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ μετεκπαίδευση καὶ στὸ Ἐξωτερικό, ἡ φέρελπις δεσποινίδα Ἀναστασία Πάπαρη, ἡ ὁποία θὰ μᾶς παρουσιάσει παλιὰ μελέτη της (ἀναπροσαρμοσμένη-ἐνημερωμένη κατάλληλα) γιὰ τὸ Μοναστήρι. Τέλος, θὰ μοῦ ἐπιτρέψει ὁ φίλος κ. Σωτήρης Κίσσας, ἔφορος Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, δόκιμος δὲ Βυζαντινολόγος, ἐρευνητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης ἐκείνων τῶν χρόνων, νὰ τὸν συμπεριλάβω στοὺς Βεροιῶτες, γιατὶ ἔτσι τὸν νιώθω καὶ ὄχι μονάχα διότι εἶναι ὑποχρεωμένος, συχνά, νὰ διαμένει ἐδῶ ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ γράφει πυκνὰ καὶ στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα «Βέροια», γιὰ ζητήματα τῆς Βυζαντινῆς Βέροιας, μᾶς χάρισε δὲ (μὲ τὸν Δῆμο κ.τ.λ.) μιὰ ἐνδιαφέρουσα ἔκθεση Βυζαντινῶν εἰκόνων τῆς πόλεώς μας καὶ ὑπόσχεται νὰ δημοσιεύσει καὶ ἄλλες μελέτες γιὰ τὴν περιοχή μας, συνεχίζοντας τὴν ὡραία παράδοση τῶν προγενέστερων ἐφόρων καὶ Βυζαντινολόγων, ὅπως τοῦ Γ. Σωτηρίου, τοῦ Ἀνδρέα Ξυγγόπουλου, τοῦ Μύρωνα Μιχαηλίδη, τοῦ Στυλ. Πελεκανίδη, τοῦ Εὐθύμη Τσιγαρίδα καὶ κυρίως τοῦ Θανάση Παπαζώτου, τὸν ὁποῖο θυμόμαστε πάντοτε, μὲ πολλὴν ἀγάπη, ἀγωνία καὶ συγκίνηση, διότι μᾶς χάρισε μία δεκάδα μελετῶν γιὰ τὴ Βυζαντινὴ Βέροια καὶ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἑτοίμασε (μετὰ προεργασία καὶ μεγάλο μόχθο πολλῶν χρόνων) πολυσέλιδη, πολύτιμη καὶ ρηξικέλευθη μελέτη γιὰ τὶς Βυζαντινὲς καὶ γιὰ τὶς Μεταβυζαντινὲς ἐκκλησίες τῆς Βέροιας, τῆς ὁποίας ἀναμένεται ἡ ἔκδοση. Ἡ σκέψη μας εἶναι μαζί του καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἑνώσετε μὲ αὐτὴ καὶ τὶς δικές σας εὐχές, διότι τὶς χρειάζεται, ἐπειδὴ εἶναι ἄρρωστος καὶ παλεύει νὰ ἐπιζήσει, ἂν καὶ εἶναι πολὺ νέος. Δυστυχῶς, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἔχουμε μαζί μας καὶ τὸν λογο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

τέχνη (ποὺ ἔγραψε καὶ γιὰ τὸ Μοναστήρι καὶ γι' ἀσκητές του) καὶ ζωγράφο κυρὸ Νικόλαο Γαβριὴλ Πεντζίκη, τὸν τελευταῖο «Βυζαντινό», ὅπως τὸν ἀποκάλεσα στὴν ἐκδήλωση, τὴν ὁποία τοῦ ἀφιέρωσε, πρὶν δύο χρόνια, ἡ Βιβλιοθήκη μας, ὁπότε μίλησε, μὲ τὸν γνωστὸ ἰδιόρρυθμο ἀλλὰ καὶ μοναδικὸ τρόπο του. Τέλος, ἔχει πεθάνει, ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια, ἡ πιὸ σεμνὴ καὶ σοφὴ προσωπικότητα τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ἀπὸ ὅσους ἔτυχε νὰ γνωρίσω, δηλαδὴ ὁ ἀπαράμιλλος μοναχὸς Ἀρσένιος Μπογιαλῆς, ποὺ ἦλθε νέος στὸ Μοναστήρι καὶ γέρασε ἐκεῖ, ἀφοῦ μόνασε, συχνὰ μόνος, περισσότερα ἀπὸ ἑξήντα χρόνια. Αὐτὸς διατήρησε ζωντανὴ τὴν προφορικὴ παράδοση καὶ πολλὰ ὀφείλονται σὲ τοῦτον, ἰδιαίτερα ἀπὸ ἐμένα, γιὰ ὅσα μοῦ ἐμπιστεύθηκε καὶ ἔτσι κατόρθωσα νὰ γράψω γιὰ τοὺς ἁγίους-ὁσίους ποὺ μόνασαν ἐκεῖ καὶ γιὰ τὴ Σκήτη πιὸ γενικά, στηριζόμενος καὶ σὲ σκαριφήματα, σημειώσεις καὶ διηγήσεις του. Νομίζω ὅτι ἡ ἀναφορὰ τῆς περιπτώσεως τῆς συμβολῆς του εἶναι ἀναγκαία, γιατὶ τέτοιοι, πραγματικὰ σεμνοί, ἐξαγνισμένοι, ἁπλοὶ καὶ ἀνεπιτήδευτοι, ἄνθρωποι, χριστιανοί, ἀποτελοῦν «εἶδος ἐν τελεία ἀνεπαρκεία» καὶ εἶναι τὸ προζύμι τῆς ζωῆς, δηλαδὴ οἱ ἄσημοι καὶ ὅμως ἀξιολογότατοι...

Θὰ ἤθελα, ἐπίσης, νὰ σᾶς γνωστοποιήσω καὶ ἕνα χαρμόσυνο γεγονός: Ὁ θεολόγος κ. Δημήτριος Παπάζης, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁμιλητὴς στὴ Διημερίδα μας, μετεκπαιδευόμενος δὲ στὴν Ἰταλία, ἔγραψε τὴν πρώτη εἰδικὴ μονογραφία γιὰ τὸ Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ τὴ «Σκήτη τῆς Βεροίας», ἡ ὁποία ἔτυχε τῆς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς καὶ ἀποδοχῆς τῆς ἁρμόδιας Ἐπιτροπῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, δηλαδὴ τῆς «τροφοῦ» του (μετὰ εὐνοϊκὴ εἰσήγηση τοῦ φίλου καθηγητὴ κ. Ἀπόστολου Γλαβίνα). Ἐλπίζω, ὅτι (μετὰ τὶς ἀπαιτούμενες συμπληρώσεις, διορθώσεις κ.τ.λ.) θὰ δημοσιευθεῖ καὶ μάλιστα στὴν ἀξιόλογη σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τῆς Μητροπόλεώς μας, ἔχοντας ὑπόψη τὴ γνωστὴ καὶ κοινὰ παραδεκτὴ πατρικὴ διάθεση τοῦ μητροπολίτη μας κ. Παύλου, ὁ ὁποῖος περιβάλλει πάντοτε μὲ τὴν ἀπαιτούμενη ἀγάπη καὶ ἀληθινὴ συμπαράσταση παρόμοιες προσπάθειες, γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδόσεών της ἐγγίζει τοὺς 30 τόμους, γεγονὸς πολὺ ἐντυπωσιακὸ καὶ ἀπόλυτα ἀποδεικτικὸ τῶν ὅσων προανέφερα. Πιστεύω, μάλιστα, ὅτι θὰ ἐκδοθοῦν καὶ τὰ Πρακτικὰ αὐτῆς τῆς Διημερίδας, μὲ τὴν ὑλικὴ καὶ πνευματικὴ βοήθεια τοῦ μητροπολίτη μας, τὰ ὁποῖα καὶ θὰ τοῦ τὰ ἀφιερώσουμε, ὡς ἀναγνώριση τῆς συμβολῆς του στὴν ἀνύψωση τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας, μὲ τὴν εὐκαιρία καὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς πρώτης 25ετίας τῆς ἐπιτυχοῦς ἀρχιεροσύνης του.

Κλείνοντας τὸν χαιρετισμό μου, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εὐχαριστήσω εἰδικά, καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτό, τὴ Διοίκηση καὶ τὴ Διεύθυνση τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἡμαθίας, γιατὶ μᾶς πα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ραχώρησαν δωρεὰν τὴ χρήση τῆς αἴθουσας τούτης. Ἂς συνυπολογισθεῖ καὶ τὸ δεδομένο ὅτι, προκειμένου νὰ γίνει δυνατὸ τοῦτο, χρειάστηκε νὰ ἐργασθοῦν ὑπερωριακὰ τὰ συνεργεῖα τῶν τεχνιτῶν, ὥστε νὰ καταστεῖ ἐφικτὴ ἡ πρώτη χρησιμοποίηση τοῦ χώρου αὐτοῦ γιὰ μιὰ τέτοια ἐκδήλωση. Εἶναι ἀξιοσημείωτο τὸ γεγονός, διότι δείχνει πόσο ὠφέλιμο, ἀπαραίτητο καὶ ἀποτελεσματικὸ εἶναι νὰ συνδυάζεται ὁ κερδῶος Ἑρμῆς μὲ τὸ πνεῦμα.

Σᾶς καλωσορίζω, λοιπόν, καὶ πάλι, καὶ ξεχωριστὰ τὸν ἱστορικὸ τῆς Ἀλεξάνδρειας κ. Γιάννη Μοσχόπουλο, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ, κυρίως δὲ τοὺς ἀξιότιμους κ. ὁμιλητές, ποὺ εἶχαν τὴν καλοσύνη νὰ κοπιάσουν, γιὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὶς ἀνακοινώσεις τους, νὰ συμμετάσχουν στὴ Διημερίδα μας, καὶ νὰ προσφέρουν τὸν πνευματικόν ὀβολό τους, ὁ ὁποῖος πιστεύω, ὅτι — ὅπως θὰ ἀποδειχθεῖ — δὲν θὰ εἶναι φτωχὸς ἀλλὰ χρυσός, περίσσευμα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς τους. Εὐχαριστῶ καὶ ὅλους - ὅλες, ποὺ παρακολουθοῦν τὶς ἐκδηλώσεις μας, ἐπίσημους καὶ μή, ὅπως καὶ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ μᾶς ἔδωσαν μὲ τὴ δημοσίευση - γνωστοποίηση τῶν ἀνακοινώσεών μας γιὰ τὴ Διημερίδα.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

29
X
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας